

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

24. listopadu 2016*

„Nesplnění povinnosti státem — Směrnice 2009/147/ES — Ochrana volně žijících ptáků — Zvláště chráněné oblasti — Směrnice 85/337/EHS — Posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí — Směrnice 92/43/EHS — Ochrana přírodních stanovišť“

Ve věci C-461/14,

jejímž předmětem je žaloba pro nesplnění povinnosti na základě článku 258 SFEU, podaná dne 7. října 2014,

Evropskou komisí, zastoupenou C. Hermesem, E. Sanfrutos Cano, D. Loma-Osorio Lerenou a G. Wilmsem, jako zmocněnci,

žalobkyní,

proti

Španělskému království, zastoupenému A. Gavela Llopis, jako zmocněnkyní,

žalovanému,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení J. L. da Cruz Vilaça, předseda senátu, M. Berger, A. Borg Barthet (zpravodaj), E. Levits a F. Biltgen, soudci,

generální advokát: N. Wahl,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 23. února 2016,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Svou žalobou se Evropská komise domáhá, aby Soudní dvůr určil, že Španělské království tím, že nepřijalo pro zvláště chráněnou oblast (dále jen „ZCHO“) „Campiñas de Sevilla“ vhodná opatření, aby vyloučilo poškozování přírodních stanovišť a stanovišť druhů, jakož i vyrušování druhů, pro něž je toto

* Jednací jazyk: španělština.

území určeno, nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z článku 3 směrnice Rady 85/337/EHS ze dne 27. června 1985 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. věst. 1985, L 175, s. 40; Zvl. vyd. 15/01, s. 248) ve znění směrnice Rady 97/11/ES ze dne 3. března 1997 (Úř. věst. 1997, L 73, s. 5) (dále jen „směrnice 85/337“), z čl. 4 odst. 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. 2009, L 20, s. 7, dále jen „směrnice o ochraně ptáků“), a z čl. 6 odst. 2 směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. 1992, L 206 s. 7; Zvl. vyd. 15/02, s. 102, dále jen „směrnice o ochraně stanovišť“).

Právní rámec

Směrnice 85/337

2 V souladu s čl. 2 odst. 1 směrnice 85/337 členské státy přijmou všechna opatření nezbytná k zajištění, aby byly ještě před vydáním povolení záměry, které mohou mít významný vliv na životní prostředí mimo jiné v důsledku své povahy, rozsahu nebo umístění, posouzeny z hlediska jejich vlivů. Tyto záměry jsou vymezeny v článku 4 této směrnice.

3 Článek 3 uvedené směrnice stanoví:

„Posuzování vlivů na životní prostředí vhodným způsobem určí, popíše a posoudí v každém jednotlivém případě a v souladu s články 4 až 11 přímé a nepřímé vlivy záměru na tyto faktory:

- člověka, faunu a flóru,
- půdu, vodu, ovzduší, podnebí a krajinu,
- hmotný majetek a kulturní dědictví,
- vzájemné působení mezi faktory uvedenými v první, druhé a třetí odrážce.“

4 Článek 4 téže směrnice stanoví:

„1. [...] [Z]áměry uvedené v příloze I [podléhají] posouzení v souladu s články 5 až 10.

2. [...] Členské státy [určí] pro záměry uvedené v příloze II na základě:

a) přezkoumání každého jednotlivého případu

nebo

b) prahových hodnot nebo kritérií stanovených členským státem,

zda záměry podléhají posouzení v souladu s články 5 až 10.

Členské státy se mohou rozhodnout používat oba postupy uvedené v písm. a) a b).

3. Při přezkoumávání každého jednotlivého případu nebo při stanovení kritérií nebo prahových hodnot podle odstavce 2 jsou brána v úvahu odpovídající kritéria výběru uvedená v příloze III.

[...]“

- 5 Příloha I směrnice 85/337 obsahuje seznam záměrů posuzovaných podle čl. 4 odst. 1 této směrnice. V bodě 7 písm. a) a b) se uvádí, „[v]ýstavba dálkových železničních tratí a letišť se základní rozjezdovou a přistávací dráhou o délce 2 100 metrů a více“ jakož i „[v]ýstavba dálnic a rychlostních silnic“.
- 6 Pokud jde o kritéria výběru uvedená v čl. 4 odst. 3 této směrnice, bod 2, nadepsaný „Lokalizace záměru“, přílohy III této směrnice stanoví:

„Ekologická citlivost geografických oblastí, které by mohly být záměrem zasaženy, musí být brána v úvahu zejména s ohledem na:

- stávající způsob využití území;
- relativní četnost, kvalitu a regenerační schopnost přírodních zdrojů v oblasti,
- únosné zatížení přírodního prostředí s tím, že zvláštní pozornost je věnována těmto územím:

a) mokřadům;

[...]

d) přírodním rezervacím a velkoplošným chráněným územím;

e) oblastem registrovaným nebo chráněným předpisy členských států; zvláště chráněné oblasti vyhlášené členskými státy v souladu se [směrnicí Rady 79/409/EHS ze dne 2. dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. 1979, L 103, s. 1) a směrnicí o ochraně stanovišť];

[...]“

Směrnice o ochraně ptáků

- 7 Směrnice 79/409/EHS byla několikrát podstatně změněna. Z důvodu srozumitelnosti a přehlednosti byla uvedená směrnice kodifikována směrnicí o ochraně ptáků.
- 8 Podle článku 1 směrnice o ochraně ptáků se tato směrnice týká ochrany všech druhů ptáků přirozeně se vyskytujících ve volné přírodě na evropském území členských států, na něž se vztahuje Smlouva o FEU. Zahrnuje ochranu, regulování těchto druhů a péči o ně a stanoví pravidla pro jejich využívání.
- 9 Článek 4 této směrnice stanoví:

„1. Druhy uvedené v příloze I musí být předmětem zvláštních opatření týkajících se ochrany jejich stanovišť s cílem zajistit přežití těchto druhů a rozmnožování v jejich areálu rozšíření.

V této souvislosti musí být brány v úvahu:

- a) druhy ohrožené vyhubením;
- b) druhy citlivé vůči specifickým změnám na jejich stanovišti;
- c) druhy pokládané za vzácné s ohledem na málo početné populace nebo prostorově omezené místní rozšíření;
- d) ostatní druhy vyžadující zvláštní pozornost z důvodů specifického charakteru jejich stanoviště.

Trendy a kolísání početnosti populací musí být zohledněny jako podklady pro hodnocení.

Členské státy především označí území nevhodnější z hlediska počtu druhů a rozlohy jako zvláště chráněné oblasti určené pro ochranu těchto druhů, přičemž vezmou v úvahu jejich požadavky na ochranu na pevnině a na moři v zeměpisné oblasti, na niž se tato směrnice vztahuje.

2. Členské státy přijmou obdobná opatření pro pravidelně se vyskytující stěhovavé druhy, které nejsou uvedeny v příloze I, přičemž vezmou v úvahu potřebu jejich ochrany na moři a na pevnině v zeměpisné oblasti, na niž se tato směrnice vztahuje, pokud jde o zimoviště, místa zastávek na jejich tahových cestách, místa, kde se tažné druhy rozmnožují a pelichají. V této souvislosti věnují členské státy zvláštní pozornost ochraně mokřadů, a zejména mokřadů mezinárodního významu.

[...]

4. S ohledem na ochranu oblastí uvedených v odstavcích 1 a 2 přijmou členské státy vhodná opatření pro předcházení znečišťování nebo poškozování stanovišť nebo jakýmkoli rušivým zásahům, které negativně ovlivňují ptáky, pokud by mohly být významné z hlediska cílů tohoto článku. Členské státy musí rovněž usilovat o předcházení znečišťování nebo poškozování stanovišť mimo tyto chráněné oblasti.“

- 10 Mezi různými druhy uvedenými v příloze I směrnice o ochraně ptáků je zahrnut *Otis tarda* (drop velký).

Směrnice o ochraně stanovišť

- 11 V souladu s čl. 2 odst. 1 je cílem směrnice o stanovištích přispět k zajištění biologické rozmanitosti prostřednictvím ochrany přírodních stanovišť, jakož i volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin na evropském území členských států, na které se vztahuje Smlouva.

- 12 Článek 6 odst. 1 až 3 této směrnice stanoví:

„1. Pro zvláštní oblasti ochrany stanoví členské státy nezbytná ochranná opatření zahrnující v případě potřeby odpovídající plány péče vypracované speciálně pro dané lokality nebo integrované do jiných plánů rozvoje a vhodná opatření právního, správního nebo smluvního charakteru, která odpovídají ekologickým požadavkům typů přírodních stanovišť uvedených v příloze I a druhů uvedených v příloze II, jež se na těchto lokalitách vyskytují.

2. Členské státy přijmou vhodná opatření, aby v oblastech zvláštní ochrany vyloučily poškozování přírodních stanovišť a stanovišť druhů [jakož i] vyrušování druhů, pro něž jsou tato území určena, pokud by takové vyrušování mohlo být významné ve vztahu k cílům této směrnice.

3. Jakýkoli plán nebo projekt, který s určitou lokalitou přímo nesouvisí nebo není pro péči o ni nezbytný, avšak bude mít pravděpodobně na tuto lokalitu významný vliv, a to buď samostatně, nebo v kombinaci s jinými plány nebo projekty, podléhá odpovídajícímu posouzení jeho důsledků pro lokalitu z hlediska cílů její ochrany. S přihlédnutím k výsledkům uvedeného hodnocení důsledků pro lokalitu a s výhradou odstavce 4 schválí příslušné orgány příslušného státu tento plán nebo projekt teprve poté, co se ujistí, že nebude mít nepříznivý účinek na celistvost příslušné lokality, a co si v případě potřeby stanoví široké veřejnosti.“

13 Článek 7 uvedené směrnice stanoví:

„Povinnosti vyplývající z ustanovení čl. 6 odst. 2, 3 a 4 této směrnice nahrazují povinnosti vyplývající z první věty čl. 4 odst. 4 směrnice 79/409/EHS, pokud jde o území označená podle čl. 4 odst. 1 nebo obdobně uznaná podle čl. 4 odst. 2 uvedené směrnice, a to ode dne provádění této směrnice nebo ode dne označení nebo uznání členským státem podle směrnice 79/409/EHS, podle toho, které datum je pozdější.“

Skutečnosti předcházející sporu a postup před zahájením soudního řízení

- 14 Komise na základě stížnosti podané v dubnu 2010, která se týkala výstavby nové vysokorychlostní železniční tratě mezi městy Sevilla a Almería (Španělsko), úseků „Marchena-Osuna I“, „Marchena-Osuna II“, jakož i „Variante de Osuna“, zaslala dne 17. června 2011 Španělskému království výzvu dopisem, ve které uváděla, že tento členský stát nesplnil povinnosti, které pro něj vyplývají z článku 3 směrnice 85/337, z čl. 4 odst. 4 směrnice o ochraně ptáků a čl. 6 odst. 2 směrnice o ochraně stanovišť. K této stížnosti byla připojena zpráva o možných dopadech prací na transverzální železniční síti Andalusie, bude-li síť procházet přes ZCHO „Campañas de Sevilla“.
- 15 Záměr v plném rozsahu upravuje jednak práce na infrastruktuře ke zlepšení a úpravě stávající trasy železnice a jednak dodatečné instalační práce nezbytné pro výstavbu a uvedení do provozu nového železničního náspu.
- 16 Pokud jde o část týkající se zlepšení a upravení stávající trasy, bylo posuzování vlivů na životní prostředí předloženo dne 4. července 2006 veřejnosti ke konzultaci. Rozhodnutím ze dne 26. listopadu 2006 bylo přijato v souladu s uvedeným posouzením prohlášení o vlivu na životní prostředí. Práce spojené s infrastrukturou začaly dne 4. prosince 2007 a v roce 2009 byly přerušeny. Uvedený záměr upravoval průjezd přírodní lokalitou, která byla španělskými orgány označena dne 29. července 2008 jako ZCHO pro ptactvo. K prohlášení této lokality za ZCHO došlo po povolení dotčeného záměru a po prohlášení o vlivu dotčeného záměru na životní prostředí ze strany španělských orgánů. Dotčená lokalita však byla již od roku 1998 uvedena pod č. 238 na seznamu významných ptačích oblastí v Evropských společenstvích, a sice *Inventory of Important Bird Areas in the European Community* (dále jen „IBA 98“).
- 17 Španělské království požádalo dne 20. července 2011 Komisi o prodloužení lhůty pro odpověď, tomu bylo vyhověno.
- 18 Španělské království na výzvu dopisem odpovědělo dne 20. září 2011.
- 19 Dopisem ze dne 20. června 2013 zaslala Komise odůvodněné stanovisko, ve kterém vytýkala Španělskému království, že nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z článku 3 směrnice 85/337, z čl. 4 odst. 4 směrnice o ochraně ptáků a čl. 6 odst. 2 směrnice o ochraně stanovišť.
- 20 Dne 21. srpna 2013 Španělské království odpovědělo na toto odůvodněné stanovisko a připojilo ke svému dopisu přílohu se zprávou, nadepsanou „Análisis de la afección del Eje Ferroviario Transversal a la avifauna de la ZEPA Campiñas de Sevilla“ (Analýza dopadů transverzální železniční sítě na ptactvo ZCHO „Campañas de Sevilla“), kterou v červenci 2013 vypracovala Agentura pro životní prostředí a vodní zdroje Consejería de Agricultura, Pesca y Medio Ambiente de la Junta de Andalucía (místní ministerstvo zemědělství, rybolovu a životního prostředí andaluské vlády, Španělsko).
- 21 Vzhledem k tomu, že Komise považovala opatření přijatá Španělským královstvím za nedostatečná, podala projednávanou žalobu.

K přípustnosti žaloby

Argumentace účastníků řízení

- 22 Španělské království zpochybňuje přípustnost žaloby z důvodu, že je založena na odlišném žalobním důvodu, než byl uveden během postupu před zahájením soudního řízení.
- 23 Tento členský stát k této otázce uvedl, že během postupu před zahájením soudního řízení byl předmět sporu jasně omezen na úseky železniční trati „Marchena-Osuna I“ a „Marchena-Osuna II“. V žalobě Komise Španělskému království vytkla rovněž to, že nedodrželo požadavky směrnice 85/337, pokud jde o trať „Variante de Osuna“ v délce 3 km, čímž rozšířila předmět sporu.
- 24 Komise připomněla, že řízení o nesplnění povinnosti bylo zahájeno na základě stížnosti na záměr vysokorychlostní železniční tratě mezi městy Sevilla a Almería, úseky „Marchena-Osuna I“, „Marchena-Osuna II“ a „Variante de Osuna“. Z toho důvodu, ačkoliv v řízení byly výslovně uvedeny skutečnosti zakládající nesplnění povinnosti týkající se úseků „Marchena-Osuna I“ a „Marchena-Osuna II“, je podle Komise namístě odkázat na širší kontext, do něhož je tento záměr zasazen.

Závěry Soudního dvora

- 25 Je třeba bez dalšího uvést, že v projednávané věci není zpochybňováno zachování pravidel postupu odůvodněného stanoviska a řízení. Španělské království však uplatňuje, že žalobní důvod uvedený v žalobě se liší od toho, který obsahuje výzva a odůvodněné stanovisko.
- 26 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury výzva dopisem zasláná Komisí členskému státu a odůvodněné stanovisko vydané Komisí vymezují předmět sporu, který již nemůže být následně rozšířen. Možnost dotčeného členského státu předložit vyjádření totiž představuje – i když se tento stát rozhodne této možnosti nevyužít – základní záruku zamýšlenou Smlouvou a dodržování této záruky je podstatnou procesní náležitostí řízení o nesplnění povinnosti členským státem. Odůvodněné stanovisko a žaloba Komise proto musí být založeny na stejných žalobních důvodech, jako byly důvody výzvy dopisem, kterou se zahajuje postup před zahájením soudního řízení (rozsudek ze dne 3. září 2014, Komise v. Španělsko, C-127/12, nezveřejněný, EU:C:2014:2130, bod 23 a citovaná judikatura).
- 27 Komise nicméně může po výzvě dopisem upřesnit žalobní důvody za předpokladu, že jejich předmět zůstává v podstatě stejný (rozsudek ze dne 3. září 2014, Komise v. Španělsko, C-127/12, nezveřejněný, EU:C:2014:2130, bod 24).
- 28 V projednávané věci je nutno poznamenat, že předmět sporu, jak byl vymezen během postupu před zahájením soudního řízení, byl rozšířen nebo pozměněn.
- 29 Vzhledem k tomu je třeba konstatovat, že úsek „Variante de Osuna“ nebyl během postupu před zahájením soudního řízení zkoumán, a proto musí být žaloba prohlášena za nepřipustnou, pokud jde o tento úsek.

K nesplnění povinnosti

K prvnímu žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení článku 3 směrnice 85/337

Argumentace účastníků řízení

- 30 Komise především uvádí, že nepopírá, že posouzení vlivů na životní prostředí bylo provedeno pro celý dotčený záměr, a netvrdí ani, že záměr byl rozdělen na několik částí, aby se vyhnul posouzení jeho kumulativních vlivů na životní prostředí. Její první žalobní důvod se tedy týká skutečnosti, že provedené posouzení vlivů na životní prostředí nesplňovalo požadavky článku 3 směrnice 85/337.
- 31 Komise Španělskému království vytýká, že nesplnilo povinnosti vyplývající z článku 3 uvedené směrnice, jelikož náležitě neurčilo, nepopsalo ani neposoudilo vlivy záměru dotčené vysokorychlostní železniční tratě na životní prostředí a konkrétně na ptactvo. Sporné posouzení vlivů na životní prostředí totiž nezohlednilo, že železniční trať vede přes ekologicky citlivou oblast, jejíž význam byl uznán vědeckou obcí už v roce 1998 a byla uvedena v IBA 98.
- 32 Podle Komise nebylo v dotčeném prohlášení o vlivu na životní prostředí uvedeno stanoviště zásadního významu pro život ptáků, jako jsou mokřady, a sice laguna Ojuelos. Mimoto byly druhy ptáků žijící v dotčené oblasti pouze vyjmenovány a nebylo provedeno vůbec žádné posouzení vlivů záměru na dotčené druhy. Kromě toho se výsledky provedeného posouzení vlivů na životní prostředí omezily na to, že uvedly dvě obecná ochranná opatření, a sice přerušení prací během období rozmnožování a chovu mláďat a nezbytnost přijmout opatření, která zabrání nebezpečí usmrcení ptáků elektrickým proudem.
- 33 Komise také zdůrazňuje, že dotčený záměr bude mít vliv na ptactvo i po skončení prací. Provoz vysokorychlostní železnice má na život ptactva jasné dopady, jako je hluk, nebezpečí střetů nebo také usmrcení elektrickým proudem, které nebyly zohledněny během posuzování vlivů na životní prostředí provedeného španělskými orgány. Komise v duplice přednesla, že jelikož konečným cílem záměru byla výstavba a uvedení do provozu nové vysokorychlostní tratě, měla být fáze provozování této tratě zohledněna v rámci původního posouzení vlivů, aby se předešlo tomu, že rozdělení záměru způsobí nesoudržnost v komplexní ochraně životního prostředí, která je sledována.
- 34 Španělské orgány nesplnily z důvodu neexistence náležitého posouzení vlivů na životní prostředí dotčeného záměru rovněž povinnost, která pro ně vyplývá, a to informovat dotčenou veřejnost o možných vlivech tohoto záměru na dotčenou lokalitu předtím, než je přijato rozhodnutí týkající se žádosti o provedení uvedeného záměru.
- 35 Komise má za to, že skutečnost, že vysokorychlostní železniční trať vede souběžně s obyčejnou železniční tratí, nemá za následek omezení škodlivých následků pro ptactvo. Vysokorychlostní železniční trať bude totiž mít intenzivnější a závažnější dopady, než jsou dopady, které může mít obyčejná železniční trať, dopady, které nebyly řádně posouzeny, nejen pokud jde o práci a nezbytnou výstavbu, ale i následné provozování vysokorychlostní železniční tratě.
- 36 Komise poukazuje na to, že v případě, že má být záměr proveden v ekologicky významných lokalitách, klade směrnice 85/337 zvláštní důraz na posuzování jeho možných vlivů, a to zejména v bodě 2 přílohy III uvedené směrnice nadepsaném „Lokalizace záměru“, v kterém, pokud jde o kritéria výběru uvedená v čl. 4 odst. 3 uvedené směrnice, uvádí zvláštní pozornost, jež je věnována mokřadům.
- 37 Komise má kromě toho za to, že závazek Španělského království, že provede dodatečné posouzení vlivů na životní prostředí, potvrzuje, že povolení záměru nepředcházelo náležitému posouzení těchto vlivů.

- 38 Španělské království zpochybňuje tvrzené nesplnění povinnosti. Španělské království zaprvé tvrdí, že neexistuje žádný právní předpis, který by ukládal, aby bylo v prohlášeních o vlivu na životní prostředí zmíněno, že lokalita je uvedena na seznamu významných ptačích oblastí v Evropě (dále jen „IBA“). Soudní dvůr totiž opakovaně uznal, že IBA není závazný (rozsudek ze dne 19. května 1998, Komise v. Nizozemsko, C-3/96, EU:C:1998:238, bod 70). Jediná hodnota, kterou tomuto seznamu Soudní dvůr přiznává, je možnost jeho použití členským státem jako referenčního podkladu umožňujícího posoudit, zda členský stát v případě neexistence vědeckých důkazů označil dostatečný počet a dostatečnou rozlohu území jako ZCHO (rozsudek ze dne 28. června 2007, Komise v. Španělsko, C-235/04, EU:C:2007:386, body 26 a 27).
- 39 Argument předložený Komisí tedy postrádá podle Španělského království jakoukoliv relevanci, pokud jde o existenci nesplnění povinnosti uvedené v článku 3 směrnice 85/337, vzhledem k tomu, že posuzování vlivů na životní prostředí se netýká přímých a nepřímých vlivů obecně na životní prostředí a konkrétně na ptactvo. Relevantní je samotná okolnost, že posouzení vlivů na životní prostředí určuje dotčenou faunu a umožňuje přijmout vhodná opatření k předcházení případným škodlivým vlivům a k jejich nápravě. Provedené posouzení vlivů na životní prostředí plně splňuje tyto požadavky, a to i bez uvedení IBA 98.
- 40 Zadruhé Španělské království uvádí, že existence mokřadů nebo lokalit zákonem prohlášených za chráněné nebyla zahrnuta do přílohy I směrnice 85/337, ale do přílohy III této směrnice, takže takové skutečnosti Evropská unie považuje za skutečnosti relativního, a nikoliv zásadního významu.
- 41 Zatřetí pokud jde o argument Komise týkající se toho, že souběžná existence železniční trati a plánované trati bude mít intenzivnější a závažnější dopady, které mohou vytvářet kumulativní účinky, jež nebyly posouzeny, Španělské království tvrdí, že provedené posouzení vlivů na životní prostředí umožňuje dospět k závěru, že tyto vlivy budou výrazně zmírněny v důsledku výstavby nové železniční tratě, která bude souběžná s již existující tratí a nedaleko od ní.
- 42 Začtvrté má Španělské království za to, že provedené posouzení vlivů na životní prostředí stanoví dostatečná preventivní a nápravná opatření – a sice dodržování období rozmnožování stepních ptáků pozastavením prací, výstavbu pěších stezek podél tratě vytvořených poté, co byly tyto práce přezkoumány – aby se předešlo přímému dopadu na ptačí druhy, jakož i další opatření na ochranu ovzduší, půdy a hydrologického systému, která také posilují předcházení negativním vlivům na ptactvo.
- 43 Opatření navíc byla rozšířena s ohledem na prohlášení části dotčené oblasti za ZCHO.
- 44 Zapáté Španělské království zdůrazňuje, že dotčené posouzení vlivů na životní prostředí se týká pouze záměru vztahujícímu se k odvozu zeminy, vybudování naspů a ohrazení.
- 45 Kromě toho tento členský stát uvádí, že Komise poskytuje zkreslený výklad záměru španělských orgánů provést nové posouzení vlivů na životní prostředí, jelikož bylo výslovně upraveno, že později bude zahájen jiný záměr spočívající v provedení nezbytných prací pro zprovoznění železniční tratě, včetně elektrického vedení, který bude také nutně podléhat odpovídajícímu posouzení. V tomto ohledu Komise neprokázala, že plánování dvou po sobě jdoucích záměrů, které jsou předmětem příslušných posouzení, ohrožuje účel a postupy upravené směrnicí 85/337.
- 46 Konečně Španělské království uvádí, že skutečnost, že populace stepních ptáků vzrostla během a po vykonávání prací prokazuje, že provedené posouzení je dostatečné. Podle tohoto členského státu opatření přijatá na základě provedeného posouzení vlivů na životní prostředí ptactvo ochránila a umožnila dosažení konečného cíle dotčených směrnic.

Závěry Soudního dvora

- 47 Úvodem je třeba připomenout, že rozsah povinnosti provést posouzení vlivů na životní prostředí vyplývá z článku 3 směrnice 85/337, podle něhož posouzení vlivů na životní prostředí vhodným způsobem určí, popíše a posoudí v každém jednotlivém případě a v souladu s články 4 až 11 této směrnice přímé a nepřímé vlivy záměru na člověka, faunu a flóru, půdu, vodu, ovzduší, podnebí a krajinu, hmotný majetek a kulturní dědictví, jakož i na vzájemné působení mezi těmito faktory (rozsudek ze dne 24. listopadu 2011, Komise v. Španělsko, C-404/09, EU:C:2011:768, bod 78).
- 48 Soudní dvůr však již několikrát poukázal na to, že oblast působnosti směrnice 85/337 je rozsáhlá a její cíl velmi široký (rozsudek ze dne 28. února 2008, Abraham a další, C-2/07, EU:C:2008:133, bod 42). Kromě toho čl. 2 odst. 1 směrnice 85/337 ukládá členským státům podrobit posouzení vlivů záměry, které mohou mít významný vliv na životní prostředí mimo jiné v důsledku své povahy, rozsahu nebo umístění. V tomto ohledu se směrnice 85/337 zaměřuje na celkové posouzení vlivů záměrů nebo jejich změn na životní prostředí (rozsudek ze dne 28. února 2008, Abraham a další, C-2/07, EU:C:2008:133, bod 42).
- 49 V projednávaném případě Komise v zásadě tvrdí, že posouzení vlivů na životní prostředí provedené podle směrnice 85/337, které pokrývá nezbytné práce na infrastruktuře pro zprovoznění vysokorychlostní železniční trati mezi městy Sevilla a Almería na úsecích „Marchena-Osuna I“ a „Marchena-Osuna II“ a zahrnuje stavební práce na kolejích a trati, včetně výstavby zvýšeného a rozšířeného náspu, je nedostatečné, jelikož nezmiňuje existenci lokality uvedené v IBA 98 a nezohledňuje skutečnost, že sporný záměr vede přes lokalitu, která má zvláštní ekologický význam.
- 50 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury je na Komisi, aby prokázala existenci tvrzeného nesplnění povinnosti. Komise totiž musí předložit Soudnímu dvoru skutečnosti nezbytné k tomu, aby mohl ověřit existenci tohoto nesplnění povinnosti, aniž by se mohla opírat o jakoukoli domněnku (rozsudek ze dne 20. května 2010, Komise v. Španělsko, C-308/08, EU:C:2010:281, bod 23 a citovaná judikatura).
- 51 Pokud jde na prvním místě o argument Komise vycházející v podstatě z toho, že provedené posouzení vlivů na životní prostředí má zmiňovat, že lokalita dotčená sporným záměrem je významnou oblastí pro evropské ptactvo a že předtím, než byla španělskými orgány označena jako ZCHO v roce 2008, byla uvedena od roku 1998 na IBA 98, je třeba uvést, že Soudní dvůr rozhodl, že tento seznam i přesto, že není právně závazný, může být použit jako referenční podklad umožňující posoudit, zda členský stát označil dostatečný počet a dostatečnou rozlohu území jako ZCHO (v tomto smyslu viz rozsudek 28. června 2007, Komise v. Španělsko, C-235/04, EU:C:2007:386, bod 26).
- 52 Je namístě konstatovat, že IBA 98 obsahuje aktualizovaný seznam oblastí významných pro ochranu ptactva ve Španělsku, jenž v případě neexistence opačných vědeckých důkazů představuje referenční podklad umožňující posoudit, zda tento členský stát označil jako ZCHO území dostatečná z hlediska počtu a rozlohy k zajištění ochrany všech druhů ptáků vyjmenovaných v příloze I směrnice 79/409, jakož i stěhovavých druhů neuvedených v této příloze (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 28. června 2007, Komise v. Španělsko, C-235/04, EU:C:2007:386, bod 27, a ze dne 18. prosince 2007, Komise v. Španělsko, C-186/06, EU:C:2007:813, bod 30).
- 53 Je však třeba poznamenat, že žádné ustanovení směrnice 85/337 neukládá, aby posouzení vlivů na životní prostředí zmiňovalo, že lokalita dotčená záměrem předkládaným k takovému posouzení je uvedena na IBA. Uvedený argument Komise tedy musí být odmítnut.

- 54 Pokud jde na druhém místě o argument Komise, podle kterého dotčené posouzení vlivů na životní prostředí dostatečně neurčilo, nepopsalo a neposoudilo vlivy dotčeného záměru na životní prostředí a zejména na ptactvo, je třeba uvést, že při nedostatku přesnějších a podrobnějších údajů nelze dospět k závěru, jak v podstatě uvedl generální advokát v bodě 41 svého stanoviska, že bylo právně dostačujícím způsobem prokázáno, že tomu tak bylo.
- 55 Pokud jde o určení druhů ptáků, kteří se nacházejí v oblasti, jež se týká dotčený záměr, je třeba konstatovat, že i přes neexistenci odkazu na IBA 98 bere posouzení vlivů na životní prostředí v úvahu zvláštnost této oblasti, co se týče ptactva, obsahuje seznam druhů ptáků uvedených v příloze I směrnice o ochraně ptáků, kteří žijí v uvedené oblasti, zejména *Otis tarda*, a označuje kategorie ochrany použitelné na každého z nich. Uvedené posouzení rovněž určuje určitá opatření mířící na ochranu těchto druhů, jako je přerušování prací během období rozmnožování a chovu mláďat, nebo také zákaz odstraňování rostlinstva v období mezi březnem a červencem s cílem předcházet negativním vlivům na rozmnožování. Komise přitom neuvádí důvody, proč jsou tato opatření nedostatečná s ohledem na záměr, kterého se dotčené posouzení konkrétně týkalo.
- 56 Pokud jde na třetím místě o argument Komise, podle kterého prohlášení o vlivu na životní prostředí nepokrývá lagunu Ojuelos, která se nachází v oblasti následně označené jako ZCHO, přezkum skutečností vyplývajících ze spisu ukazuje, že tato laguna, jakož i její role a význam, jsou v dotčeném posouzení vlivů na životní prostředí popsány.
- 57 Pokud jde na čtvrtém místě o argumentaci Komise, podle které dotčený záměr bude mít dopad na ptactvo i po skončení prací, protože provoz vysokorychlostní železniční tratě má na život ptactva jasné dopady, jako je hluk, nebezpečí střetů nebo také usmrcení elektrickým proudem, které nebyly zohledněny během posuzování vlivů na životní prostředí provedeného španělskými orgány, je třeba konstatovat, že uvedené posouzení přesně neurčilo opatření, která je třeba přijmout, aby se předcházelo takovým rizikům.
- 58 Je ovšem třeba upozornit, jak v podstatě uvedl generální advokát v bodech 37 a 51 svého stanoviska a jak zdůraznila Komise ve svém odůvodněném stanovisku, jakož i v rámci tohoto řízení, že dotčené posouzení vlivů na životní prostředí není v rozporu s článkem 3 směrnice 85/337, jelikož se netýká celého sporného záměru. Podle judikatury připomenuté v bodě 26 tohoto rozsudku musí být žalobní důvod uplatňovaný v tomto smyslu Komisí poprvé až v replice prohlášen za nepřijatelný.
- 59 Na pátém místě má Komise za to, že dotčené posouzení vlivů na životní prostředí se dostatečně nezabývalo důsledky spojenými s pracemi a instalacemi nezbytnými za účelem výstavby vysokorychlostní železniční tratě souběžné s existující železniční tratí, jakož i důsledky následného provozování uvedené plánované tratě.
- 60 V této souvislosti je třeba konstatovat, že dotčené posouzení vlivů na životní prostředí prokázalo, že trať souběžná s existující železniční tratí byla z pohledu životního prostředí nejvhodnějším řešením, aniž by Komise, které náleží podle judikatury citované v bodě 50 tohoto rozsudku prokázat údajné nesplnění povinnosti, zdůvodnila svá tvrzení, že dvě souběžné železniční tratě mohou mít v mnoha ohledech zvýšené negativní účinky na životní prostředí.
- 61 Z toho plyne, že žalobní důvod vycházející z porušení článku 3 směrnice 85/337 je třeba zamítnout.

K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 4 odst. 4 směrnice o ochraně ptáků

Argumentace účastníků řízení

- 62 Druhým žalobním důvodem Komise Španělskému království vytýká škodlivé dopady, které pramení ze záměru výstavby vysokorychlostní železniční tratě mezi městy Sevilla a Almería pro určité druhy ptáků uvedené v příloze I směrnice o ochraně ptáků.
- 63 Komise má za to, že povolením výstavby vysokorychlostní železniční tratě v oblasti uvedené na IBA 98 Španělské království nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z čl. 4 odst. 4 směrnice o ochraně ptáků.
- 64 Vzhledem k tomu, že lokalita „Campañas de Sevilla“ byla jako ZCHO označena se zpožděním, a sice v červenci 2008, poté co skončilo řízení o posouzení vlivů na životní prostředí a přestože již byly zahájeny práce, má Komise za to, že španělské orgány měly přijmout vhodná ochranná opatření v souladu s ustanoveními čl. 4 odst. 4 směrnice o ochraně ptáků (rozsudky ze dne 20. září 2007, Komise v. Itálie, C-388/05, EU:C:2007:533, bod 18, a ze dne 18. prosince 2007, Komise v. Španělsko, C-186/06, EU:C:2007:813, bod 27). Tato povinnost existuje, dokud oblast není označena jako ZCHO, a podle judikatury Soudního dvora by měla být splněna před tím, než je zpozorován jakýkoliv úbytek populace ptactva nebo začne hrozit vyhynutí chráněných druhů (rozsudek ze dne 2. srpna 1993, Komise v. Španělsko, C-355/90, EU:C:1993:331, bod 15). Proto má Komise za to, že Španělské království tím, že povolilo vysokorychlostní železniční trať vedoucí přes lokalitu uvedenou na IBA 98, nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z čl. 4 odst. 4 první věty směrnice o ochraně ptáků, a sice přijmout vhodná opatření s cílem předejít zakázaným zásahům v oblastech dotčených tímto záměrem, které měly být označeny jako ZCHO.
- 65 Komise totiž tvrdí, že provedené stavební práce podstatným způsobem změnilly charakteristiku životního prostředí dotčených oblastí zejména kvůli výstavbě zvýšeného náspu a dvojité bezpečnostní závory. Tyto změny byly podle Komise způsobitelné omezit přístup ptáků k jejich teritoriím, v kterých odpočívají, shánějí potravu a rozmnožují se.
- 66 Kromě toho má Komise za to, že provedené posouzení vlivů na životní prostředí se ukázalo jako nedostatečné, pokud jde o možné vlivy dotčeného záměru na ptactvo žijící v dotčené oblasti a nápravná a vyrovnávací opatření podle článku 3 směrnice 85/337, což vedlo k nedostatečnému určení rizik vytvořených tímto záměrem.
- 67 Španělské království tvrdí, že pro dosažení souladu s čl. 4 odst. 4 směrnice o ochraně ptáků není nezbytné dodržovat postupy stanovené v uvedené směrnici pro oblasti výslovně prohlášené za ZCHO. Naopak má za to, že je dostačující, když členské státy přijmou opatření zaměřená na ochranu ptactva před tím, než jsou tyto oblasti označeny. V této souvislosti má Španělské království za to, že přijalo vhodná ochranná opatření zejména tím, že omezilo období odvozu zeminy v závislosti na reprodukčním období ptáků, zřídilo pěší stezky podél tratě s cílem předejít přímému dopadu na ptačí druhy a instalovalo vybavení zabraňující střetům ptáků.
- 68 Kromě toho uvádí, že čl. 4 odst. 4 směrnice o ochraně ptáků byl dodržen, vzhledem k tomu, že populace ZCHO „Campañas de Sevilla“ se nesnížila, ale během období zahrnujícího též roky 2001 a 2012 vzrostla.

Závěry Soudního dvora

- 69 Článek 4 odst. 4 směrnice o ochraně ptáků ukládá členským státům povinnost přijmout vhodná opatření pro předcházení znečišťování nebo poškozování stanovišť na ZCHO, jakož i rušivých zásahů, které negativně ovlivňují ptactvo, pokud by mohly být významné z hlediska cílů tohoto článku.

- 70 V tomto ohledu je na prvním místě třeba připomenout, že podle judikatury Soudního dvora musí členské státy dodržovat povinnosti, které pro ně vyplývají z čl. 4 odst. 4 první věty směrnice o ochraně ptáků, i když dotčená území nebyla označena jako ZCHO, jestliže vyjde najevo, že tak označena být měla (rozsudek ze dne 18. prosince 2007, Komise v. Španělsko, C-186/06, EU:C:2007:813, bod 27 a citovaná judikatura, a ze dne 14. ledna 2016, Komise v. Bulharsko, C-141/14, EU:C:2016:8, bod 67).
- 71 Co se naproti tomu týče území označených jako ZCHO, stanoví článek 7 směrnice o ochraně stanovišť, že povinnosti vyplývající z první věty čl. 4 odst. 4 první věty směrnice o ochraně ptáků jsou nahrazeny zejména povinnostmi vyplývajícími z čl. 6 odst. 2 směrnice o ochraně stanovišť, a to ode dne provádění této směrnice, nebo ode dne označení podle směrnice o ochraně ptáků, podle toho, které datum je pozdější (rozsudek ze dne 18. prosince 2007, Komise v. Španělsko, C-186/06, EU:C:2007:813, bod 28 a citovaná judikatura).
- 72 Z toho důvodu se čl. 4 odst. 4 směrnice o ochraně ptáků použije pouze na situaci před označením zeměpisné oblasti nazývané „Campiñas de Sevilla“ jako ZCHO.
- 73 V této souvislosti, jak bylo připomenuto v bodě 52 tohoto rozsudku, měl Soudní dvůr za to, že IBA 98, který obsahuje aktualizovaný seznam oblastí významných pro ochranu ptactva ve Španělsku, představuje v případě neexistence opačných vědeckých důkazů referenční podklad umožňující posoudit, zda členský stát označil jako ZCHO území dostatečná z hlediska počtu a rozlohy k zajištění ochrany všech druhů ptactva vyjmenovaných v příloze I směrnice o ochraně ptáků, jakož i stěhovavých druhů neuvedených v této příloze.
- 74 Je přitom nesporné, že zeměpisná oblast nazývaná „Campiñas de Sevilla“, která se nachází v sevillské provincii, je domovem druhů stepních ptáků uvedených v příloze I směrnice o ochraně ptáků, takže byla zapsána na IBA 98 předtím, než byla rozhodnutím ze dne 29. července 2008 označena jako ZCHO.
- 75 Zdá se tedy, že taková oblast, která měla být označena jako ZCHO před 29. červencem 2008 spadala v souladu s judikaturou připomenutou v bodech 70 a 71 tohoto rozsudku pod režim ochrany stanovený v čl. 4 odst. 4 první větě směrnice o ochraně ptáků.
- 76 Na druhém místě je pro účely prokázání nesplnění povinností vyplývajících z čl. 4 odst. 4 první věty směrnice o ochraně ptáků třeba se odvolávat obdobně na judikaturu Soudního dvora v oblasti porušení čl. 6 odst. 2 směrnice o ochraně stanovišť, neboť znění posledně uvedeného ustanovení se do značné míry shoduje se zněním čl. 4 odst. 4 první věty směrnice o ochraně ptáků (rozsudek ze dne 14. ledna 2016, Komise v. Bulharsko, C-141/14, EU:C:2016:8, bod 69 a citovaná judikatura).
- 77 Podle této judikatury je třeba existenci porušení dotčeného ustanovení konstatovat tehdy, když Komise doloží, že je pravděpodobné nebo že hrozí, že záměr poškodí stanoviště chráněných druhů ptáků nebo způsobí významné vyrušování těchto druhů (rozsudek ze dne 14. ledna 2016, Komise v. Bulharsko, C-141/14, EU:C:2016:8, bod 70).
- 78 Proto je třeba přezkoumat, zda Komise prokázala, že existuje pravděpodobnost nebo riziko, že dotčený záměr vede v lokalitě „Campiñas de Sevilla“, která byla se zpožděním označena jako ZCHO, k poškozením a vyrušováním uvedeným ve smyslu předchozího bodu tohoto rozsudku.
- 79 Ze spisu vyplývá, že výstavba vysokorychlostní železniční tratě, která vyžaduje mimo jiné položení kolejí a výstavbu zvýšeného náspu, jakož i odvoz zeminy, a vede přes oblast obydlenou více druhy uvedenými v příloze I směrnice o ochraně ptáků, může způsobovat významné vyrušování a poškozování stanovišť druhů chráněných ptáků.

- 80 Je pravda, jak uvádí Španělské království, že tento členský stát přijal určitá opatření, aby kompenzoval dopady stavebních prací, jako je omezení těchto prací během období rozmnožování ptáků nebo také zřízení pěších stezek podél železniční tratě.
- 81 Avšak jak v podstatě uvedl generální advokát v bodech 75 a 77 svého stanoviska, tato opatření nevylučují, že nový železniční násep, který vede přes stanoviště významná pro určité druhy ptáků, včetně *Otis tarda*, může způsobovat významné vyrušování a poškozování stanovišť druhů chráněných ptáků.
- 82 Skutečnost, že dotčená populace ptactva podle Španělského království vzrostla, nemůže zpochybnit tuto úvahu.
- 83 Je totiž třeba připomenout, že povinnosti ochrany existují ještě před tím, než je konstatováno snížení počtu ptáků nebo než se konkretizuje riziko zániku chráněného druhu ptáků (rozsudek ze dne 14. ledna 2016, Komise v. Bulharsko, C-141/14, EU:C:2016:8, bod 76 a citovaná judikatura).
- 84 Je tedy třeba konstatovat, že před dnem 29. července 2008 Španělské království nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z čl. 4 odst. 4 směrnice o ochraně ptáků a že žaloba Komise musí být v tomto bodě přijata.
- 85 Naproti tomu nelze přijmout argument Komise, že provozování dotčené železniční tratě bude mít významné dopady na ptáky žijící v příslušné oblasti především kvůli vyrušování způsobenému hlukem, jakož i z důvodů nebezpečí usmrcení elektrickým proudem a střetů.
- 86 Jak uvedl generální advokát v bodě 69 svého stanoviska, jde totiž o dopady spojené s možným povolením prací, které bude později potřebné pro provozování železniční tratě po dodatečném posouzení vlivů na životní prostředí, kdežto sporný záměr se týká zlepšení stávající infrastruktury, a to zejména výstavby zvýšeného náspu.

K třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 6 odst. 2 směrnice o ochraně stanovišť

Argumentace účastníků řízení

- 87 Ve třetím žalobním důvodu Komise uvádí, že od okamžiku, kdy došlo k označení oblasti „Campiñas de Sevilla“ jako ZCHO, nesplnilo Španělské království povinnosti, které pro něj vyplývají z čl. 6 odst. 2 směrnice o ochraně stanovišť.
- 88 V tomto ohledu v podstatě přebírá argumenty předložené v rámci druhého žalobního důvodu a uvedené v bodech 65 a 66 tohoto rozsudku.
- 89 Španělské království má za to, že od označení dotčené oblasti jako ZCHO byla přijata všechna nezbytná opatření pro dosažení souladu s čl. 6 odst. 2 směrnice o ochraně stanovišť.
- 90 Španělské království tvrdí, že Komise nepředložila důkazy prokazující nedostatek nebo neexistenci vhodných ochranných opatření k předejití významnému vlivu na ptactvo v průběhu stavebních prací na dotčené železniční trati a jejího provozování.
- 91 Španělské království kromě toho uvádí, že čl. 6 odst. 2 směrnice na ochranu stanovišť nevyžaduje okamžité přijetí nápravných opatření rizik, která mohou vzniknout budoucími činnostmi. Ve skutečnosti by rizika popisovaná Komisí nastala jen v případě realizace druhého záměru prací, jejichž datum zahájení ještě nebylo stanoveno, a byla by odstraněna před tím, než by k nim došlo.

Závěry Soudního dvora

- 92 Je třeba poznamenat, že pro území označená jako ZCHO stanoví článek 7 směrnice o ochraně stanovišť, že povinnosti vyplývající z čl. 4 odst. 4 směrnice o ochraně ptáků jsou nahrazeny zejména povinnostmi vyplývajícími z čl. 6 odst. 2, směrnice o ochraně stanovišť, a to ode dne provádění posledně uvedené směrnice nebo ode dne označení podle směrnice o ochraně ptáků, podle toho, které datum je pozdější (rozsudek ze dne 18. prosince 2007, Komise v. Španělsko, C-186/06, EU:C:2007:813, bod 28 a citovaná judikatura).
- 93 Vzhledem k tomu, že oblast „Campiñas de Sevilla“ byla označena jako ZCHO dne 29. července 2008, v projednávané věci z toho vyplývá, že čl. 6 odst. 2 směrnice o ochraně stanovišť se na uvedenou oblast vztahuje od uvedeného data.
- 94 Je třeba připomenout, že činnost je s čl. 6 odst. 2 směrnice o stanovištích v souladu pouze tehdy, je-li zaručeno, že nezpůsobí žádné vyrušování, jež může významným způsobem negativně ovlivnit cíle této směrnice, zejména její cíle ochrany přírody (rozsudek ze dne 14. ledna 2016, Komise v. Bulharsko, C-141/14, EU:C:2016:8, bod 56 a citovaná judikatura).
- 95 V tomto ohledu je namístě připomenout, že čl. 6 odst. 2 směrnice o ochraně stanovišť, stejně jako první věta čl. 4 odst. 4 směrnice o ochraně ptáků, ukládá členským státům přijmout vhodná opatření pro předcházení, v ZCHO označených podle odstavce 1 posledně uvedeného článku, poškozování stanovišť, jakož i rušivých zásahů, které negativně ovlivňují druhy, pro něž jsou ZCHO určeny (rozsudek ze dne 20. září 2007, Komise v. Itálie, C-388/05, EU:C:2007:533, bod 26).
- 96 Z toho vyplývá, že třetí žalobní důvod je opodstatněný, pouze pokud Komise právně dostačujícím způsobem prokáže, že Španělské království nepřijalo vhodná ochranná opatření k předejití tomu, aby stavební práce na vysokorychlostní železniční trati v oblasti „Campiñas de Sevilla“, pokud k nim docházelo po označení lokality „Campiñas de Sevilla“ jako ZCHO dne 29. července 2008, vedly k poškozování stanovišť druhů stepních ptáků uvedených v příloze I směrnice o ochraně ptáků, jakož i k vyrušování těchto druhů, jež mohou mít významné dopady na cíl směrnice o ochraně stanovišť spočívající v zajištění ochrany uvedených druhů (rozsudek ze dne 24. listopadu 2011, Komise v. Španělsko, C-404/09, EU:C:2011:768, bod 128).
- 97 K podání důkazu o porušení čl. 6 odst. 2 směrnice o stanovištích Komise nicméně nemusí prokázat existenci příčinné souvislosti mezi výstavbou vysokorychlostní železniční tratě a významným vyrušováním způsobovaným dotčeným druhům. Postačí totiž, aby tento orgán prokázal existenci pravděpodobnosti nebo nebezpečí, že tato výstavba způsobí významné vyrušování těchto druhů (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 14. ledna 2016, Komise v. Bulharsko, C-141/14, EU:C:2016:8, bod 58 a citovaná judikatura).
- 98 V této souvislosti ze spisu vyplývá, jak uvedl generální advokát v bodě 86 svého stanoviska, že stavební práce na dotčené výstavbě železniční tratě pokračovaly po označení příslušné oblasti jako ZCHO dne 29. července 2008 a byly zastaveny až v roce 2009, a provádění těchto prací, především výstavba zvýšeného náspu, mohlo způsobit významné vyrušování a poškozování stanovišť druhů chráněných ptáků, přičemž i Španělské království připustilo, že dotčený záměr jistě povede k úbytku stanovišť vhodných pro populaci *Otis tarda*.
- 99 S přihlédnutím k předcházejícímu je třeba považovat třetí žalobní důvod za zčásti opodstatněný.
- 100 Naproti tomu ze stejných důvodů, jaké byly uvedeny v bodě 86 tohoto rozsudku, nelze přijmout argument Komise, že provozování dotčené železniční tratě bude mít významné dopady na ptactvo žijící v příslušné oblasti především kvůli vyrušování způsobenému hlukem, jakož i z důvodů nebezpečí usmrcení elektrickým proudem a střetů.

- 101 Ze všech předcházejících závěrů vyplývá, že Španělské království tím, že nepřijalo pro zvláště chráněnou oblast „Campiñas de Sevilla“ vhodná opatření k vyloučení poškozování přírodních stanovišť a stanovišť druhů, jakož i vyrušování druhů, pro něž je toto území určeno, nesplnilo, pokud jde o období před dnem 29. července 2008, povinnosti, které pro něj vyplývají z čl. 4 odst. 4 směrnice o ochraně ptáků, a pokud jde o období po uvedeném datu, povinnosti, které pro něj vyplývají z čl. 6 odst. 2 směrnice o ochraně stanovišť.

K nákladům řízení

- 102 Podle čl. 138 odst. 3 jednacího řádu Soudního dvora platí, že pokud měli účastníci řízení ve věci částečně úspěch i neúspěch, ponese každý z nich vlastní náklady řízení.
- 103 V projednávaném případě je třeba přihlédnout ke skutečnosti, že některým žalobním důvodům Komise nebylo vyhověno.
- 104 V důsledku toho je třeba rozhodnout, že Komise a Španělské království ponесou vlastní náklady řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

- 1) **Španělské království tím, že nepřijalo pro zvláště chráněnou oblast „Campiñas de Sevilla“ vhodná opatření k vyloučení poškozování přírodních stanovišť a stanovišť druhů, jakož i vyrušování druhů, pro něž je toto území určeno, nesplnilo, pokud jde o období před dnem 29. července 2008, povinnosti, které pro něj vyplývají z čl. 4 odst. 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků, a pokud jde o období po uvedeném datu, povinnosti, které pro něj vyplývají z čl. 6 odst. 2 směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.**
- 2) **Ve zbývajících částech se žaloba zamítá.**
- 3) **Evropská komise a Španělské království ponесou vlastní náklady řízení.**

Podpisy.